

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Rondweg N345 De Hoven bij Zutphen

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

18 november 2014 / rapportnummer 2757-123

1. Oordeel over het milieueffectrapport (MER)

De provincie Gelderland is van plan om een rondweg ten zuidwesten van De Hoven te realiseren om daarmee de doorstroming op de N345 en de leefbaarheid in De Hoven te verbeteren. Ten behoeve van de realisatie van de rondweg stelt de provincie een provinciaal inpassingsplan (PIP) op. Aan het besluit over een rondweg is een m.e.r.-plicht gekoppeld. Het MER is ter advisering voorgelegd aan de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie')¹.

Het MER is in twee fasen opgesteld. In de eerste fase is een concept-MER opgesteld, waarin het onderzoek is gericht op de effecten van de alternatieven. Het concept-MER is aan de Commissie voorgelegd en de Commissie heeft hierover een tussentijdse toetsing uitgevoerd. Op basis van de informatie uit de eerste fase heeft de provincie besloten om twee hoofdalternatieven voor de rondweg te onderzoeken het Noordalternatief en het Zuidalternatief. Dit onderzoek is uitgevoerd in fase twee van het MER. In dit toetsingsadvies gaat de Commissie in op het definitieve MER over de N345 Rondweg De Hoven/Zutphen.

Het MER is helder en systematisch uitgewerkt. De uitgevoerde onderzoeken zijn van goede kwaliteit en de effecten op de leefomgeving zijn goed beschreven.

In het ontwerp is veel aandacht besteed aan een optimale inpassing van de weg in het landschap en aan de verbindingen tussen de oude kernen en de ommelanden. Dit heeft geresulteerd in twee nieuwe fietstunnels in het ontwerp. Door de hoge grondwaterstanden in het gebied zal de weg licht verhoogd worden aangelegd en daardoor een doorsnijding gaan vormen door het open landschap. Bij de inpassing is zoveel als mogelijk rekening gehouden met het beleid van de gemeente Zutphen om de landschappelijke openheid te behouden.

De trechtering tot een voorkeursalternatief is navolgbaar in twee fasen uitgevoerd. Daarbij zijn in de eerste fase het Bewonersalternatief en het Nulplusalternatief afgevalen. Beide alternatieven zijn niet probleemoplossend. De achterliggende analyse onderbouwt dit voldoende, daarmee vallen ze af als realistisch alternatief voor een rondweg.

In dit advies spreekt de Commissie zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER.

De Commissie signaleert bij de toetsing van het MER een tekortkoming. Zij acht het opheffen ervan essentieel voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over Provinciaal Inpassingsplan voor de Rondweg N345. De tekortkomingen betreft de effecten van stikstofdepositie op natuur.

De Commissie acht dit essentieel voor de besluitvorming omdat zonder Natuurbeschermingswetvergunning het project niet uitvoerbaar is. De Commissie adviseert daarom eerst een aanvulling op het MER op te stellen en pas daarna een besluit te nemen.

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via [commissiemer.nl](http://commissiomer.nl) onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer 2757 in te vullen.

2. Gesignaleerde tekortkomingen

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en doet zij aanbevelingen die in de aanvulling kunnen worden uitgewerkt. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming.

2.1 Effecten op natuur

Voor de N345 Rondweg de Hoven/Zutphen is een Passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 opgesteld. De Commissie heeft deze samen met het MER beoordeeld. MER en Passende beoordeling concluderen dat, na uitvoering van mitigerende maatregelen, negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden zijn uit te sluiten. Het gaat in de studie om effecten van stikstofdepositie op de gebieden Uiterwaarden IJssel en Landgoederen Brummen.

De Commissie concludeert dat onvoldoende is onderbouwd dat aantasting van natuurlijke kenmerken van beide Natura 2000-gebieden zijn uit te sluiten.

Effecten stikstofdepositie

De aanleg van nieuwe infrastructuur, zowel in geval van het VKA, het Noordalternatief als het Zuidalternatief, leidt tot een toename van stikstofdepositie. De depositie is correct berekend en de conclusie is dat voor de Uiterwaarden IJssel op twee habitattypen de depositie toeneemt en voor Landgoederen Brummen voor één habitatype. Het gaat daarbij om een toename op gebieden waar de kritische depositiewaarde al in de huidige en toekomstige situatie wordt overschreden (overbelaste situatie).

Het MER en de Passende beoordeling constateren dat de extra depositie gering is en geen meetbare ecologische effecten met zich meebrengen. Bovendien valt de toename in het niet bij de verwachte daling van de achtergronddepositie tot 2030. In het MER en Passende Beoordeling wordt derhalve geconcludeerd dat de beperkte depositietoename geen significant negatieve gevolgen heeft. Tijdens het overleg met de Commissie heeft de provincie Gelderland toegelicht dat het planeffect ook beperkt is, omdat de habitattypen goed ontwikkeld zijn en de sleutelfactoren voor de kwaliteit van de habitattypen rivierdynamiek, (hooiland-)beheer en hydrologisch herstel zijn.

De Commissie merkt op dat afname van de achtergronddepositie een prognose is, dus omkleed met onzekerheden. Er kan niet worden gestuurd op het schoner worden van het verkeer en de afname van de achtergronddepositie, omdat dat geen onderdeel van het voornemen is, en dus niet als projecteffect kan worden meegenomen in de beoordeling. Als gevolg van het voornemen kan het verkeer toenemen en daarmee ook de stikstofdepositie op daarvoor gevoelige Natura 2000-gebieden.

De Commissie concludeert echter dat aantasting van de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten, omdat iedere toename (hoe gering ook) in een reeds overbelaste situatie een risico vormt. Daarnaast concludeert de Commissie dat de onderbouwing van het beperkte planeffect onvoldoende is onderbouwd en niet gekwantificeerd.

De Commissie adviseert om in de Passende beoordeling nader in te gaan op de ecologische onderbouwing. Indien blijkt dat aantasting van natuurlijke kenmerken niet kan worden uitgesloten adviseert de Commissie mitigerende maatregelen uit te werken waarmee aantasting van de natuurlijke kenmerken kunnen worden voorkomen.

Indien mitigerende maatregelen niet mogelijk en/of effectief zijn adviseert de Commissie de ADC-toets² te doorlopen en daarbij de informatie uit het MER over de alternatieven en de probleemanalyse van de rondweg te betrekken.

3. Overige opmerkingen en aandachtspunten voor de besluitvorming

De Commissie wil met onderstaande opmerkingen en aanbevelingen een bijdrage leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming. De opmerkingen in dit hoofdstuk hebben geen betrekking op essentiële tekortkomingen.

3.1 Hoogwaterveiligheid

Het MER geeft aan dat de verkleining van de ruimtelijke reservering voor een toekomstige hoogwatergeul als onderdeel van de Planologische Kernbeslissing Ruimte voor de Rivier (de PKB) nog niet is geformaliseerd. De PKB wordt daarom voorlopig als randvoorwaarde in de planvorming voor de Rondweg meegenomen.

In het Deelrapport Hoogwaterveiligheid zijn het Noordalternatief, Zuidalternatief en voorkeursalternatief onderzocht op effecten op de hoogwatergeul. Op pagina 166 van het MER staat vermeld dat beide alternatieven de ruimtelijke reservering voor de hoogwatergeul doorsnijden. In geval van realisatie van het Noordalternatief is een latere hoogwatergeul te realiseren zonder kapitaalsvernietiging. De infrastructuur zal wel moeten worden aangepast wanneer een geul zou worden gerealiseerd. In het Zuidalternatief betekent de realisatie van een hoogwatergeul ná realisatie van de rondweg een grootschalige kapitaalvernietiging. Rijkswaterstaat heeft in een reactie naar de provincie aangegeven dat door de keuze van het Noordalternatief de nieuwe rondweg én de hoogwatergeul in het gebied inpasbaar zijn en de nieuwe weg geen belemmering vormt voor de realisatie van de hoogwatergeul. (brief van 29 juli 2014 over het PIP N345 Rondweg De Hoven/Zutphen.

De Commissie concludeert dat het effect van de alternatieven op de reservering voor de hoogwatergeul en de hoogwaterveiligheid voldoende zijn uitgewerkt in het MER.

² Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Natuurbeschermingswet 1998 respectievelijk in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling? inclusief locatiealternatieven.
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

3.2 Effecten geluid op de Kwartelkoning

De effecten van geluid zijn onderzocht voor de broedvogels en niet-broedvogels in de Uiterwaarden IJssel. De effecten op de Kwartelkoning en Porseleinhoen (broedvogels) zijn van belang. Het onderzoek naar de effecten is goed uitgevoerd mede door de juiste grenzen van effectzones te kiezen. De conclusie van het onderzoek is dat significant negatieve effecten voor beide soorten niet kunnen worden uitgesloten. Bij het Zuidalternatief kunnen negatieve effecten voor de Kwartelkoning wel worden uitgesloten, omdat de locaties van de Kwartelkoning niet worden belast.

Vervolgens worden voor het VKA brongerichte mitigerende maatregelen uitgewerkt. Door de toepassing van 'stiller asfalt' op de rondweg en de Kanonsdijk, wordt geconcludeerd dat negatieve effecten zijn uit te sluiten. De Commissie onderschrijft de conclusie dat de effecten door stiller asfalt verminderen en niet meer significant zijn.

3.3 Waterlopen in het plangebied

Het MER gaat niet duidelijk in op de verbinding tussen de Wapsumse Beek en de Voorstondese Beek. In de huidige situatie zijn beide beken met elkaar verbonden, in de plantekeningen lijkt dit echter niet zo te zijn. De voorwaarde van het waterschap is dat alle watergangen met elkaar zijn verbonden (zie p. 16 van de Watertoets).

- De Commissie adviseert ten behoeve van de besluitvorming duidelijk aan te geven of en hoe de Voorstondese Beek is verbonden met de Wapsumse Beek.

3.4 Ecologische verbindingszone

Eén van de maatregelen in het plangebied is de ecologische inrichting van de Voorstondese Beek. Deze maatregelen komt echter in het PIP niet meer terug als kaderstellende maatregel.

- De Commissie adviseert deze maatregel in het bestek³ ten behoeve van de aanbesteding voor de rondweg op te nemen, om zo de verwezenlijking van de ambities met betrekking tot de ecologische verbindingszone te borgen.

³ Tijdens het overleg met de Commissie op 28 oktober 2014 heeft de provincie Gelderland aangegeven niet te kiezen voor een innovatieve aanbesteding, maar een traditionele aanbesteding uit te voeren.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland

Bevoegd gezag: Provinciale Staten van de provincie Gelderland

Besluit: vaststellen of wijzigen van een Provinciaal Inpassingsplan (PIP)

Categorie Besluit m.e.r.: C1.2

Activiteit: Aanleg van een weg

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in de Stentor Zutphens Dagblad van: 17 oktober 2012
ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 17 oktober tot en met 27 november 2012

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 6 februari 2013

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 25 april 2013

aanvraag tussentijds toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 13 mei 2013

tussentijds toetsingsadvies uitgebracht: 14 juni 2013

kennisgeving MER in staatscourant van: 6 oktober 2014

ter inzage legging MER: 9 oktober tot en met 19 november 2014

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 26 juni 2014

toetsingsadvies uitgebracht: 18 november 2014

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dhr. dr. F.H. Everts

dhr. ing. J.M. van der Grift

dhr. drs. R. Meeuwsen (secretaris)

dhr. ir. H. Otte

dhr. ir. J.H. van der Vlist (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus

op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Hoofdrapport MER N345 Rondweg De Hoven/Zutphen, 16 mei 2014
- Samenvatting, 16 mei 2014
- Passende Beoordeling, 16 mei 2014
- Landschapsplan “bescheiden in een uitgesproken omgeving”, april 2014
- Tracékeuzenotitie, Het voorkeurtracé op basis van de milieueffecten en het maatschappelijk draagvlak, juni 2013
- Voorontwerp Provinciaal inpassingsplan, 19 mei 2014
- Deelrapport Verkeer & Vervoer, 16 mei 2014
- Deelrapport Geluid & Trillingen, 16 mei 2014
- Deelrapport Luchtkwaliteit, 16 mei 2014
- Deelrapport Externe Veiligheid, 16 mei 2014
- Deelrapport Gezondheid, 16 mei 2014
- Deelrapport Bodem en Geomorfologie, 16 mei 2014
- Deelrapport Water, 16 mei 2014
- Deelrapport Hoogwaterveiligheid, 16 mei 2014
- Deelrapport Ecologie, 16 mei 2014
- Deelrapport Landschap, Cultuurhistorie & Archeologie, 16 mei 2014
- Deelrapport Ruimtelijke Ordening en Economie, 16 mei 2014
- Akoestisch onderzoek wegverkeerslawai, SPA ingenieurs, 16 mei 2014
- Verkennend bodemonderzoek, TAUW, 11 april 2014
- een inventariserend Veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek, ADC ArcheoProjecten,
- Toetsing ff-wet, GNN, GO, & compensatie en mitigatieplan, Natuurbalans – Limes Divergens BV, maart 2014
- Vooronderzoek Conventioneel Explosieven Omlegging N345 Zutphen/De Hoven, Bombs Away, 21 maart 2014
- Notitie Reikwijdte en Detailniveau, 17 januari 2013
- Notitie Waterparagraaf, TAUW, 16 mei 2014

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Rondweg N345 De Hoven bij Zutphen

ISBN: 978-90-421-4019-6

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

